

El Caire, 1961

–Quin cotxe voldries, més endavant?

Ell havia fet aquesta senzilla pregunta, però tu llavors ignoraves que s'ha de desconfiar de les preguntes simples. Us passejàveu amb el vostre pare per la vora del Nil, al barri residencial de Zamalek. Endut per la comitiva sonora d'una circulació caòtica, la teva mirada es perdia en aquella torre en forma de lotus que acabava de sorgir de terra. La més alta de l'Àfrica, afirmaven amb orgull. I construïda per un melquita!

La teva germana, la Nesrín, no havia esperat que responguessis per exclamar:

–Aquell, *baba!* El vermell i gros, allà!

–I tu, Tarek?

Aquell pensament no t'havia passat mai pel cap.

–Per què no... un ruc? –Vas creure que estaria bé justificar-te: –És menys sorollós.

El teu pare va forçar una rialla que significava que no era una resposta admissible. A menys que no fos per convèncer-se que feies broma. La Nesrín s'enrotllava un ble de cabells negres a l'índex; repetia aquest gest quan tractava de prendre la paraula. Clarament convençuda que una mica d'insistència li permetria acabar la tarda al volant del desca-potable, va reiterar amb un entusiasme creixent:

–Jo vull el vermell, *baba!* El del sostre que s'obre!

La mirada del teu pare et va fer entendre que encara esperava la teva resposta. Per fer-lo feliç, vas provar a l'atzar:

–M'agradaria el cotxe negre, aquell d'allà. El que està parat a la cantonada.

El teu pare va escurar-se la gola; podia procedir a la seva demostració:

–Tens raó, un cotxe americà ben bonic. Un Cadillac. Saps que és car? Necessitaràs una bona feina per poder-te'l permetre. Enginyer o metge. Quina t'estimaries més?

Se t'adreçava sense mirar-te, l'atenció desviada per la pipa que acabava de faltar als llavis. En aspirar pel broquet amb un lleuger xiulet, va iniciar un ritual que t'era alhora misteriós i corrent. Satisfet de la circulació de l'aire, es va treure de la butxaca una bossa de tabac del qual tu no hauries sabut dir si l'olor, per massa familiar, t'agradava o no. A continuació va omplir fins dalt la cassoleta, donant-hi copets amb el dit del mig perquè les fulles assecades trobessin el seu lloc, i encabat les va prémer amb aplicació. Cada etapa de la meticulosa operació semblava destinada a proporcionar-te un termini raonable de reflexió. Quan es va tornar a posar el broquet a la boca per comprovar-ne el tiratge, vas entendre que no et quedava gaire més temps

per respondre. L'espetic de l'encenedor va ressonar com una alarma de despertador. Entre el fum de les primeres pipades, vas aventurar sense convicció:

–Metge, més aviat...

Ell es va quedar immòbil un instant, com si considerés una oferta que acabessis de fer-li, i llavors va deixar anar sòbriament:

–Bé, fill meu, és una bona elecció.

Era una elecció per defecte: ignoraves en què consistia l'ofici d'enginyer. Però això no tenia importància, el seu fill seria metge com ell. No necessitava més arguments. Els dits que algun dia t'ensenyarien el teu futur ofici van prémer amb un atacador les primeres cendres de la vostra conversa. Mentre el teu pare tornava a encendre la pipa amb una flama, tu t'imaginaves portant la seva bata blanca, la que portava a la planta baixa de la vostra torre de Dokki, que havia convertit en el seu consultori. Tenies l'edat en què els únics projectes que et plantejes són els que decideixen per tu; però només era una qüestió d'edat?

Continuàveu el camí en silenci. Cadascú semblava absorbit en els seus pensaments. Quan el tabac es va consumir, el teu pare va consultar el rellotge de butxaca, amb les seves inicials gravades al dors. I, incidentalment, les teves. Era l'hora de tornar a casa. Sempre anunciava l'hora de tornar quan ja no quedava res per fumar. Infal·lible sincronia entre pipa i rellotge de butxaca.

Arribat el vespre, anunciaries a la teva mare que algun dia series metge. Sense emoció, com es transmet una informació anodina que s'acaba de saber. Ella acolliria la nova amb tant d'entusiasme com si li acabessis de presentar el diploma estatal amb menció d'honor. Nasser construïa el país

més gran del món i la teva mare havia decidit que tu en series el metge més prestigiós. Una mica abans, la Nesrín t'havia fet prometre que li compraries un descapotable vermell.

Tenies dotze anys. D'aquí en endavant desconfiaries de les preguntes simples.

No sabies quan començaria la vida. De petit eres un alumne brillant. Portaves bones notes a casa i et deien que això seria útil més endavant. La vida, doncs, començaria més endavant. En aquell moment només desfilaven instants dels quals no retindries pràcticament res. No recordem el nom dels que s'han esllomat per carregar-nos a collibè, com tampoc no ens fixem gaire més en les hores que han dedicat a preparar-nos el nostre plat preferit. Recordem, en canvi, la insignificança: t'havies rigut de la Nesrín perquè no aconseguia pronunciar correctament *piràmide* en àrab, havíeu menjat *frescas* en una platja i la melassa us havia tacat les samarretes, dibuixaves amb el dit a les finestres entelades quan la Fatheya, la vostra criada, cuinava...

Examinaves els adults, els seus gestos, les seves entonacions, la seva aparença. De vegades, un d'ells prenia la paraula, com designat per una autoritat natural, per explicar l'últim acudit que havia sentit. Els ulls del públic s'hi aferaven i aquesta atenció sobtada el transfigurava. Modulava

la veu, acordava els moviments al relat i tu notaves com s'instal·lava una tensió a la sala. Et meravellaves de l'efecte produït sobre l'auditori, una multitud reduïda de sobte a una respiració única amb un ritme que s'ajustava a l'entonació de l'orador. Finalment, accelerava la cadència de les paraules i revelava un final inesperat que tothom acollia amb una rialla sonora i alliberadora, una rialla no concertada i malgrat tot perfectament harmonitzada.

Eren els homes els que reien. Per què reien? No ho sabies. Les indesxifrables indirectes, les evidents exageracions, les paraules que encara t'eren desconegudes, les miradetes còmplices, les ganyotes reprovadores de les mares, que recordaven la presència de canalla, els gestos desimbolts dels homes, que semblaven respondre'ls que, de totes maneres, no tenien edat d'entendre-ho. De totes maneres, tu no tenies edat d'entendre-ho. Aquest llenguatge semblava pertànyer al món dels adults, un continent llunyà que encara havies de descobrir. Ignoraves si s'hi anava a petar algun dia, sense adonar-se'n, per haver deixat anar massa a la deriva la infantesa, o si es tractava de terres que es conquereixen amb patiment. Podia ser que et fossin alienes per sempre? Algun dia riuries com ells?

La seva presència enrampava la Nesrín. Ella interrompia les seves converses per demanar el significat d'un mot o respondre a la més retòrica de les seves preguntes. No captava més que tu el sentit dels seus acudits, però unia la seva rialla de nena a les de la reunió. Reia amb l'única idea de riure amb els altres. Amb això en tenia prou. Que no la trobaven adorable?

La vida començaria més endavant. De moment, no era la vida. Era una espera, una pausa, potser, la infantesa, una

lenta preparació. Per a què et preparaves? O, més precisament, per a què et preparaven? Apreciaves més la companyia dels adults que no la dels nens de la teva edat. T'enlluernaven els que no dubten mai. Els que, amb el mateix aplom, poden criticar un president, una llei o un equip de futbol. Els que amb cada gest semblen afirmar que posseeixen la veritat plena i sencera. Els qui resoldrien amb un petar de dits les qüestions de Palestina, dels Germans Musulmans, de la presa d'Assuan o de les nacionalitzacions. Vas acabar creient que l'adulthood era allò: la desaparició de tota forma de dubte.

Un dia se't faria evident que hi ha molt pocs adults de debò. Que ningú no es desfà del tot de les pors originals, dels complexos adolescents, de la necessitat insatisfeta de venjar les primeres humiliacions. Encara ens sorprenem de detectar una reacció pueril en un dels nostres semblants, però és un error grosser: no hi ha adults amb comportament de nen, només hi ha infants que han arribat a l'edat en què el dubte és una vergonya. Uns nens que acaben per conformar-se al que s'espera d'ells: que renunciïn al més mínim qüestionament, que afirmen ja sense tremolar, que menyspreen la diferència. Uns nens de veus rauques, de cabells blancs, de beure fàcil. Molts anys més tard, acabaràs entenent que se n'ha de fugir costi el que costi. Però en aquella època et fascinaven.